

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

31 Mayıs 2005

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

7364

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/6168 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

SORU-1: *Özelleştirme kapsamında bulunan İzmir TEKEL Çamaltı Tuz İşletmesi, "Tuz yıkama tesisi ve iyileştirme yatırımı"nda gerçekleştirdiği iddia edilen ve yargıya intikal eden yolsuzlukla ilgili TEKEL'de yönetici olan sanıklar, haklarında düzenlenen müfettiş raporlarına ve mahkeme süreci devam etmesine rağmen neden görevden alınmamışlardır? Mahkemenin sağlıklı ve şeffaf yürümesi açısından, sanık durumundaki bu yetkililerin görevinden alınmaları gerekmekte midir?*

CEVAP-1: Başmüfettiş Mehmet POSTACI tarafından düzenlenen 25.12.2003 tarih ve 12-27 sayılı İnceleme Raporunda adı geçen kişiler hakkında, "idari tedbir olarak davaların sonuçlanmasına kadar aktif olarak görev yaptırılmamasının uygun olacağı" doğrultusundaki öneri, TEKEL Teftiş Kurulu Başkanlığı Kurulu, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 56'ncı maddesi uyarınca Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından incelenmiş ve neticede;

"a) Proje kapsamında işlerin bitirildiği 24.06.2000 tarihinden itibaren, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 127'nci maddesi uyarınca 2 yıllık zamanaşımı süresinin dolması nedeniyle TEKEL personeli hakkında disiplin yönünden soruşturma yapılmasına imkan bulunmadığı,

b) Çamaltı Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı Projesini yürüten Kontrol Heyeti Başkanı İzzet DEĞER, üyeler Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ ve Nurettin YILMAZ'a bundan böyle bu tür görevler verilmemesi,

c) Kontrol Heyeti dışında kalan ve Müfettiş Raporlarında adı geçen diğer TEKEL personelinin ise, bir kısmının emekli olması, bir kısmının da görev, ünvan ve mahal değişikliği nedeniyle soruşturmaya konu evrakları yok etmeleri ihtimalinin bulunmaması ve bu nedenle iş başında kalmalarında sakınca bulunmadığı," ifade edilmiştir.

Esasen konuya ilişkin olarak "inceleme" yapmakla görevlendirilen Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM tarafından düzenlenen İnceleme Raporlarının tarihleri itibarıyla, adı geçen TEKEL Personeli hakkında açılmış bir dava ya da kesinleşmiş yargı kararı bulunmadığından, Müfettiş önerileri subuta ermemiştir. Henüz iddia niteliğindedir. Diğer taraftan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137 inci maddesinde Görevden Uzaklaştırma, "Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında

J..

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

31 Mayıs 2005

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

7364

-2-

kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir." şeklinde yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, Kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde görevleri başında kalmaları sakıncalı görülen Devlet memurları, görevden uzaklaştırılabilirler. Bir memurun görevden uzaklaştırılabilmesi için "Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülmesi" gerekir.

Kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerin neler olduğu maddede açıklanmamış, bu anlatımıyla da atamaya yetkili amire geniş takdir yetkisi verilmiştir. Gerçekten de görevden uzaklaştırma önlemi, atamaya yetkili amirler veya soruşturma sırasında Müfettişlerce zaruri hallerde uygulanabilecek bir önlem olup, asla keyfi veya hissi biçimde kullanılmamalıdır.

Bu önleme başvurulmadan önce soruşturma yapan tarafından, önceden elde edeceği somut delillerin değerlendirilmesi ve yapılan şikayetin doğruluk derecesinin saptanması gerekir. Bu konuda idareye tanınan yetki mutlak ve sınırsız değildir. Görevden uzaklaştırma işleminin dayanağı, memurun eylem ve hareketinin, gördüğü kamu hizmetine doğrudan doğruya tesir etmesidir, yoksa memur hakkında alınan ihbarın incelenerek, görev başında kalmasının sakıncalı olup olmadığı anlaşılmadan görevden uzaklaştırılmasının ağır hizmet kusurunu meydana getireceği Danıştay'ın müstekar içtihatları ile de ortaya konmuştur. Danıştay 5'inci Dairesinin 16/12/1966 tarih ve 1965/6051 E, 1966/554 K. sayılı kararında "*Vazifede kalması mahsurlu olup olmadığı tetkik olunmadan ihbar üzerine bir memurun işten el çektilmesi ağır hizmet kusuru olarak*" sayılmıştır.

Görevden uzaklaştırma tedbiri, kişilerin görevleri başında kalmalarında delilleri yok edebilecekleri ya da önemli yolsuzluklara sebebiyet verebilecekleri kanaatinin kuvvetli delillerle desteklenmesi halinde uygulanacak bir tedbir niteliğindedir. İnceleme yetkisi ile mücehhez kılınan bir denetim elemanının önerisi üzerine hemen uygulanarak yasanın öngördüğü faydanın temini ötesinde 33 görevliyi telafisi mümkün olmayan durumlara maruz bırakmanın hukuken izahı mümkün değildir.

Diğer taraftan İnceleme Raporlarının düzenlendiği tarihler itibariyle adı geçen personelin bir kısmının emekli olması, bir kısmının da başka görev ve mahallerde bulunmaları nedeni ile soruşturmayı engellemeleri ve/veya delilleri karartmaları tehdidi bulunmadığından, görevlerini yürütmelerinde sakınca bulunmadığı açıktır.

J..

7/6168

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

31 Mayıs 2005

SAYI
KONU :

: B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/

7364

-3-

Teftiş Kurulu Başkanlığınca İnceleme Raporu üzerinde usul ve esas yönünden yapılan değerlendirme neticesine, TEKEL Genel Müdürlüğü Makamınca iştirak edilmiş ve bu aşamada 33 görevlinin görevden uzaklaştırılmasını gerektirir bir durum olmadığı, TEKEL Genel Müdürlüğünün Onayına da bağlanmıştır. Önlem alınmasında gereklilik ve aciliyet görülmesi halinde Genel Müdürlük Makamınca bu tedbire her safhada başvurulabileceği her türlü izahtan varestedir.

Söz konusu olayda sorumlu görülen Kontrol Heyeti: Başkan İzzet Değer, üyeler Mustafa Aydın, Hilmi Kılıç ve Nurettin Yılmaz'a Raporda yer alan öneri doğrultusunda adı geçenlere bu tür görevler verilmemesi hususunda birimler talimatlandırılmıştır.

İdari yönden yukarıda yapılan açıklamalar kapsamında işlem yapılmıştır. Cezai yönden ise sorumlular Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/764 esasına kâyden açılan davada yargılanmaktadırlar.

Anılan raporda adı geçen ve halen TAPDK görevlileri olan kişilerin bu görevlerinde kalıp kalmamalarına ilişkin karar yetkisi ise TEKEL'e ait bulunmamaktadır.

SORU-2: *Bahsi geçen konuda, müfettişin yazılı istemi olmasına rağmen soruşturma yetkisi verilmediği doğru mudur? Doğru ise, bu durum 3628 sayılı Kanunun ihlal edilmesi anlamına gelmekte midir?*

CEVAP-2: Çamaltı Tuz İşletmesi "Tuz Yıkama Tesisi ve İyileştirme Yatırımı" işinde, yapılan işin geçici kabulünün yapılamaması, yapılan deneme üretiminden yeterli verim elde edilememesi nedeniyle olayın Teftiş Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmesi üzerine Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM tarafından inceleme yapmak üzere görevlendirilmişlerdir.

Yapılan inceleme neticesinde ise; incelemeyi birlikte yapmakla görevlendirilen iki müfettiş arasında görüş ayrılığı çıkması üzerine, ayrı ayrı inceleme yapmalarına karar verilmiştir. Başmüfettiş Davut SAĞLAM tarafından 25.11.2003 tarih ve 33-29 sayılı, Başmüfettiş Mehmet POSTACI tarafından 25.12.2003 tarih ve 12-27 sayılı İnceleme Raporları düzenlenmiştir.

/..

7/6168

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

31 Mayıs 2005

7364

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

-4-

Bu raporlar, Şirketimiz Teftiş Kurulu Başkanlığı Kuruluş Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 56'ncı maddesi gereğince, Teftiş Kurulu Başkanlığı görüşü ile birlikte Makam Onayına sunulmuştur. Alınan 5.2.2004 tarihli Makam Oluru'nda özetle;

Geçici kabul heyeti üyelerine yönelik tehdit iddiasının T.C.K 191'inci maddesi ve C.M.U.K 344'üncü maddeleri gereği takibi şikayete bağlı suç olması ve zaman aşımı süresinin de geçmesi nedeniyle herhangi bir mukteza tayinine olanak bulunmadığı,

İdari tedbir olarak ilgili personelin aktif görev yaptırılmaması önerisinin ise, Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ ve Nurettin YILMAZ'a bu tür görev verilmemesi, müfettiş raporunda adı geçen diğer TEKEL personelinin bir kısmının emekli olması, bir kısmının görev, mahal ve unvanlarının değişmesi nedeniyle herhangi bir tedbir alınmasına yer olmadığı,

Disiplin yönünden ise DMK 127'nci maddesi uyarınca 2 yıllık zaman aşımı dolduğundan, disiplin yönünden soruşturma yapılmasına imkan bulunmadığı,

Gerek Üniversite raporu ve gerekse geçici kabul heyeti üyeleri tarafından düzenlenen 29.11.2002 ve 12.12.2002 tarihli geçici kabul tutanağı eki belgelerde kaydedilen proje kapsamında yapılan eksik ve kusurlu imalatlar ile hiç kabul edilmeyip reddi gereken tuz toplama makinası ve mobil konveyörlerden ve diğer imalatlardan doğabilecek kuruluş zararının, TEKEL ile müteahhit firma arasında akdedilen 7.6.1997 tarihli sözleşme hükümleri çerçevesinde müteahhit firmadan tahsilini teminen İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesinde dava açılması,

Makam Onayı ve Başmüfettiş Mehmet POSTACI ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM'ın düzenlediği inceleme raporlarının gereği için Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi, hususları yer almıştır.

Bu durum karşısında; konuya ilişkin olarak, DMK 127'nci maddesi uyarınca 2 yıllık zaman aşımı süresi dolduğundan idari yönden soruşturma yapılmasının mümkün olmadığı, cezai yönden ise konunun Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığının 2003/10826 sayılı dosyasında soruşturulduğu ve Başmüfettiş Davut SAĞLAM'ın 25.11.2003 tarih ve 33-29 sayılı, Başmüfettiş Mehmet POSTACI'nın 25.12.2003 tarih ve 12-27 sayılı İnceleme Raporlarının Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği gerekçesiyle, adı geçen Tekel Müfettişlerine soruşturma görevi verilmesine gerek görülmemiştir.

/..

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

31 Mayıs 2005

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU :

7364

-5-

Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığının 2003/10826 Hz. sayılı dosyasında başlatılan soruşturma 16.6.2004 tarih ve 2004/384 iddianame No sayılı İddianamesi ile Oktay ÖNDERER, Mehmet ERDEM, Lütfü SAKA, Mustafa GÜLER, Murat KAVALCI, Mustafa TÜRE, Şanver KADIOĞLU, Hüseyin ÇETİN, İzzet DEĞER, Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ, Nurettin YILMAZ, Sebahattin TOPUZ, Mesut ERGÜNEY, Nezahat SÜZENİ, Ömer ÖZER, Enver DOĞAN, İlhan MUTLU ve Abdurrahman ÇAKMAKÇI haklarında "ihaleye fesat karıştırmak sahte evrak tanzim etmek, nitelikli dolandırıcılık, suç işlendiğini bildiği halde ilgili yerlere bildirmemek, ihale kabul komisyonunu tehdit, görevi kötüye kullanma" suçlarından Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/429 esasına kayden kamu davası açılmış bulunmaktadır. Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi 22.6.2004 tarih ve 2004/269 K. Sayılı kararı ile suçun işlendiği yerin İstanbul olması gerekçesiyle "yetkisizlik" kararı vererek dosyayı yetkili İstanbul Ağır Ceza Mahkemesine göndermiştir. İstanbul 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/270 esasına kaydedilen davada bu defa İstanbul 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi 19.7.2004 tarih ve 2004/232 K. sayılı kararı ile suçun işlendiği yerine İzmir olduğu gerekçesiyle "yetkisizlik" kararı vererek, çıkan yetki uyuşmazlığının çözümü için dosyayı Yargıtay 5'inci Ceza Dairesine göndermiştir. Yargıtay 5'inci Ceza Dairesinin 18.10.2004 tarih ve 2004/7676 E. 2004/6698 K. sayılı kararı ile Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin yetkisizlik kararının kaldırılmasına karar verilmiş olup, dava Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/764 esasına kayden açılmış bulunmaktadır.

Ayrıca, 5.3.2004 tarihli Makam Oluru üzerine İndet Firması aleyhine İstanbul 10'uncu Asliye Ticaret Mahkemesinin 2004/537 esasına kayden alacak davası açılmış olup, dava derdesttir.

SORU-3: Bahsi geçen konuyla ilgili olarak Başbakanlık Teftiş Kurulunca yürütülen inceleme hangi aşamada?

CEVAP-3: Konuya ilişkin olarak Başbakanlık Müfettişleri Abdullah ÇİFTÇİ ve Can BERK tarafından yapılan inceleme neticelenmiştir. Düzenlenen 02.03.2005 tarih ve 40/05-01 sayılı raporda, "TEKEL Teftiş Kurulu Başkanlığınca yapılan inceleme ve değerlendirmelerde usul ve esasa aykırı bir duruma rastlanılmadığı", "Bir kısım TEKEL görevlileri başta olmak üzere kusurlu olduğu tespit edilenler hakkında kamu davası açıldığı ve bu davanın Yargıtay'ın 18.10.2004 tarih E: 2004/7676, K: 2004/6698 sayılı ilamı gereği Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinde derdest olduğu", "TEKEL Müfettişlerince yürütülen incelemeler üzerine düzenlenen raporlar ile bu raporlar üzerine TEKEL Teftiş Kurulu Başkanlığınca yapılan mütalaa üzerine TEKEL Genel Müdürlüğünden alınan Onayın yetkili Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirildiği", "TEKEL Başmüfettişi Mehmet POSTACI tarafından düzenlenen 25.12.2003 tarih ve 12/27 sayılı inceleme raporunda,

/..

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

31 Mayıs 2005

SAYI
KONU :

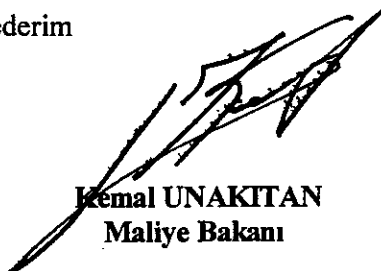
: B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/

7364

-6-

sorumlulukları tespit edildiği belirtilen 23 TEKEL personelinden Kontrol Heyeti Başkanı İzzet DEĞER ve üyeler Mustafa AYDIN, Hilmi KILIÇ ve Nurettin YILMAZ'a rapordaki öneri doğrultusunda TEKEL yönetimince bir daha aynı görevlerin verilmemesi talimatının verildiği, diğer personelden 4 adedinin görev yerinin değiştirildiği, 8 adedinin emekli olduğu, Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma sonucunda ise 19 TEKEL personeli hakkında dava açılması önerildiği, raporda haklarında tahkikat istenen üst düzey yöneticilerden sadece TEKEL eski Genel Müdür Yardımcıları Hüseyin ÇETİN ve Oktay ÖNDERER haklarında takibata gidildiği, diğerleri hakkında herhangi bir adli takibat isteminin bulunmadığı, dolayısıyla TEKEL yönetimince projede sorumlulukları tespit edilen personelin kollandığı, haklarında adli işlemlerin yapılmasının ve konunun yargıya intikal etmesinin engellendiği gibi bir husustan bahsedilemeyeceği", "Ayrıca müfettişlerce yapılan tespit ve tekliflerin üst yönetime (TEKEL Genel Müdürlüğüne) öneri niteliği taşıdığı, bunların üst yönetimce mutlaka uygulamaya sokulması gibi bir zorunluluğun olmadığı, kaldı ki anılan raporda TEKEL Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında ileri sürülen iddiaların yeterli dayanaktan yoksun olduğu, TEKEL Teftiş Kurulu Başkanlığınca yapılan inceleme ve değerlendirmelerde de usul ve esasa aykırı bir duruma rastlanılmadığı dikkate alındığında Müfettişlerin idari nitelikli önerilerinin yerine getirilmemesi nedeniyle usul ve esaslara aykırı bir işlemden bahsedilemeyeceği" neticelerine varılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı